

LEZEN

KIJKEN IN DE ZIEL?

door **Bert van Delden**

Onlangs verscheen *Rechtspraak is mensenwerk*, waarin zestien rechters vertellen over de dilemma's van hun vak. Oud-rechter Bert van Delden las het boek, en constateerde dat "de openlijk gegeven meningen over aangelegenheden binnen de beroepsgroep zelf" iets nieuws zijn.

“**R**echters zijn meestal niet zulke extraverte mensen, dat zou ook niet zo handig zijn”, aldus de Amsterdamse rechter Wil Tonkens. Des te aardiger is het daarom dat Michiel en Suse van Kleef een zestiental rechters bereid heeft gevonden iets van hun zieleroselelen bloot te geven. Van oud tot jong, bekend en onbekend. Dat laatste moet ik trouwens relativeren, want bij een breed publiek bekende rechters is Nederland eigenlijk niet rijk. En dat “iedereen wil weten wie de president van de Hoge Raad is” zoals Reinier van Zutphen stelt waag ik ernstig te betwijfelen. Belangstelling voor de persoon van de rechter is er echter wel. Die belangstelling bestond overigens al eerder en anders dan wellicht wordt gedacht ligt de periode dat de rechter niets omtrent zichzelf wenste prijs te geven al lang achter ons. Al in 1990 heeft de meerderheid van de rechters medewerking verleend aan een grote door *Vrij Nederland* geëntameerde enquête waarin zonder veel terughoudendheid soms indringende vragen zijn beantwoord. Deze enquête is destijds becommentarieerd door mr. Albert Mulder, oud-secretaris-generaal van het ministerie van Justitie. Zijn conclusie was dat de rechter viel te typeren als “een intellectueel met een individualistische levensbeschouwing, integer, tolerant, niet gebonden aan kerk of politieke partij, maatschappelijk vooruitstrevend en gesteld op de macht die hij met en in het werk kan uitoefenen”. Hoewel er sinds 1990 veel is veranderd – de ‘hij’ is meestal een ‘zij’ – lijkt deze conclusie afgaand op de in-

Rechtspraak is mensenwerk opgenomen interviews nog steeds opgeld te doen. Maar meer dan destijds is de rechter zich ervan bewust dat hij niet in een ivoren toren leeft, maar in een glazen huis. Gelukkig blijkt uit het boek van vader en dochter Van Kleef dat niet de neiging bestaat dan maar de gordijnen dicht te doen.

Verwerpelijk

De openlijk gegeven meningen over aangelegenheden binnen de beroepsgroep zelf zie ik als iets nieuws. De rechters en de wrakingsrechters in de zaak-Wilders passeren de revue, evenals de door de Raad van State gecreëerde ijstijd in het vreemdelingenrecht. Ik zie die openheid als winst. De collegiale verhoudingen zouden daartegen bestand moeten zijn. De vraag hoe lang de lagere rechter zijn eigen weg mag blijven volgen blijft overigens wel hangen. Wat mij tegenvalt is dat er kennelijk ook rechters zijn die amper durven te zeg-

Er zijn kennelijk rechters die amper durven te zeggen welk vak zij uitoefenen

gen welk vak zij beoefenen. Juist in deze tijd waarin wij te maken hebben met een ministerie dat Veiligheid voorop lijkt te stellen, zou de hele beroepsgroep er openlijk voor uit moeten komen pal te staan voor Justitie. Gelukkig wordt wel gerept van de problematiek waartoe de invoering van minimumstraffen zal leiden. Mocht het daarvan komen dan zie ik de situatie

Michiel van Kleef & Suse van Kleef, *Rechtspraak is mensenwerk*, Uitgeverij Athenaeum, ISBN 9789025368746

- + **gelukt om rechters aan het praten te krijgen**
- **maar niet over hun relatie tot het management (gerechtsbestuur/Raad voor de rechtspraak)**

score Mr. Mr. Mr. Mr. Mr.

toch wat somberder in dan Gerritjan van Oven. En verder wordt ook wel duidelijk hoe men staat tegenover de voorgenoemen drastische verhoging van de griffierechten. Het woord ‘verwerpelijk’ valt daarbij net niet, daarom schrijf ik het hier maar op.